

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Marie Hedvíkové Préteritální auxiliár ve 3. osobě v Markově evangeliu ve starších českých biblich

Koncepce práce

Autorka si vybrala velmi ambiciózní cíl a musela pro jeho úspěšné splnění podniknout mimořádné úsilí při manuální excerpce staročeských a raněnovověkých biblických textů (celkový objem 5 501 dokladů, jež byly následně otagovány podle zvolených kritérií). S úskalími i pokročilým statickým vyhodnocením se vypořádala lépe než se zdá. Jako vedoucí bych chtěl ještě vyzdvihnout vysokou míru samostatnosti autorky a důsledné zpracování různých dílčích podnětů při vzniku práce.

Hodnocení: A

Metodologie a zpracování dat

Zvolená metodologie je v práci popsána na s. 25–29, veškerá excerpce je dostupná v příložených souborech jako příloha práce, stejně tak skripty statistického testu ve vybraném modelu. Jasně formuluje hypotézy a ohledně jejich potvrzení či vyvrácení dává v závěrech přesně formulované odpovědi.

Autorka přinesla ve své práci četná důležitá zjištění: na svém rozsáhlém materiálu potvrdila (i pomocí statistického modelu) na obvyklé hladině významnosti Gebauerův poznatek, že auxiliár se dříve ztrácel v singuláru. Zároveň pro staročeský biblický styl doložila nelineární ubývání auxiliáru (specifické postavení zde hrála třetí redakce z počátku 15. století), poměrně malé zastoupení auxiliárů v evangeliáři, jenž byl chronologicky nejstarší zkoumanou památkou, a překvapivě např. také dobově obvyklé zastoupení auxiliárů v Klauďánově a Lukášově Novém zákoně z první čtvrtiny 16. století, jinak se vyznačujících umělým ožíváním imperfekta. Díky pokročilé statistice, konkrétně generalizovanému lineárnímu smíšenému modelu v programu R, byla schopna vyhodnotit provázanost proměnných, jejich vzájemnou interakci a sílu jednotlivých dílčích faktorů v kombinaci, čímž dosavadní bádání překonala. Významné je i její zjištění, že další zkoumané faktory (vid, vyjádřenost subjektu) se na jejím materiálu neukázaly být statisticky signifikantní. Konečnou verzi práce by bylo možné ještě na některých místech stylisticky a strukturačně při další kontrole uhladit. Rozsahem práce (70 s. bez započtení příloh) autorka výrazně překonala minimální rozsah bakalářské práce.

Hodnocení: A

Práce s odbornou literaturou

Autorka zužitkovala veškerou dostupnou literaturu relevantní pro svůj výzkum, konfrontuje svoje výsledky s dosavadním bádáním a kriticky se s ním vyrovnává. Její práci bude nezbytné citovat při všech dalších výzkumech týkajících se ztráty auxiliáru ve 3. osobách ve vývoji češtiny.

Hodnocení: A

Formální úroveň

Práce má náležitou formální úroveň, je psána téměř zcela bez překlepů, z ojedinelostí uvádím jen *statictickém* na s. 3.

Hodnocení: A

Celkové hodnocení

Bakalářská práce Marie Hedvíkové přináší podstatné doplnění dosavadního bádání. Soudím, že nejdůležitější výsledky jejího výzkumu by měly být publikovány v odborném časopise. Je žádoucí, aby autorka v diachronním výzkumu češtiny pokračovala i ve svém dalším studiu – ostatně náměty pro další výzkum týkající se auxiliárů sama formuluje na s. 69. Práci rád doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm **v ý b o r n ě**.

Praha 6. 6. 2023

PhDr. Robert Dittmann, Ph.D.